

Izhaja vsake sredo. — Naročnina za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifi. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 52-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Novi važni zakoni na vidiku

Predsednik vlade napoveduje: nov zakon o občinah, nov zakon o ureditvi banovin in široko samoupravo občin in banovin

V Beogradu so se zbrali te dni zastopniki Male antante, da se posvetuje o raznih vprašanjih, ki se tičejo Jugoslavije, Čehoslovaške in Romunije. Pri tej priložnosti je dal predsednik vlade dr. Marinković časnikarjem več pojasnil o vprašanjih vnanje in naše notranje politike.

Novih volitev ne bo!

Med drugim je izjavil predsednik vlade, da novih volitev za državni zbor ne bo. Volitve so potrebne le tedaj, če pride med vlado in narodno skupščino do nesoglasja. Tega pa enkrat vsaj še ni in zato tudi volitve niso še potrebne.

Ta izjava je važna že z ozirom na govornice, ki krožijo tudi pri nas od ust do ust, da bodo prav kmalu nove volitve, ki da bodo ves notranji položaj popolnoma izpremenile. Iz izjave predsednika vlade se vidi, da se vse govornice o novih volitvah neosnovane in brez vsake podlage. Kaže pa ta izjava tudi to, da se sedanja vlada čuti še popolnoma trdno in dovolj močno, da drži državno krmilo še naprej v svojih rokah.

Bodoče občinske volitve

Na vprašanje časnikarjev, če bo kmalu prišlo do novih občinskih volitev, je rekel predsednik vlade:

»Seveda, saj je to vse predvideno v ustavi. Tendanca vlade je, da se čim več poslov prenese na samoupravna telesa. Novi zakon o občinah bo to skušal urediti. Predvidevam, da bo razbremenitev slednje uprave v korist samoupravnim telesom zvezana z velikimi težavami. Naš narod je naklonjen centralizmu. O tem ni

nobenega dvoma. Naše ljudstvo zelo lepo razpravlja o samoupravah, dokler se o njih govori teoretično. Kakor hitro bi pa bilo potrebno preiti k dejanjem, takoj pokaže, da tega ne mara. Vsaj v Stari Srbiji ni bilo mogoče otvoriti občinskih čitalnic, ker je bil narod proti temu, češ da je boljše, da jih vodi država. Srbija je centralistično urejena, Hrvatska ravnotako, Slovenija, Črna gora, Bosna in Hercegovina istotako. Imam pred očmi ta pojav v miselnosti našega naroda, ki se bo v gotovih slučajih branil prevzeti novo odgovornost v samoupravah, če govorimo o težkočah pri izvrševanju razbremenitve centralne uprave.«

»In kaj bo s finančno samostojnostjo samoupravnih teles?«

»Jaz sem idejo samoupravnih teles in razbremenitve centralne uprave vedno zagovarjal in jo zastopam tudi sedaj. Samoupravna telesa bodo dobila gotova finančna sredstva od države, dobila pa bodo seveda tudi svojo finančno odgovornost. Ravnotako bo prenešen tudi velik del gospodarsko-finančnih poslov na samoupravna telesa. Kako in v koliki meri bo to mogoče izpeljati, bo odvisno od okoliščin. Tendanca za razširitev samoupravnih teles pa je danes mnogo jačja, kakor je bila.«

Iz te izjave je razvidno, da bodo v doglednem času razpisane občinske volitve. Iz energične organizacije nove vsedržavne stranke po vseh banovinah pa moremo sklepati, da občinske volitve ne bodo razpisane prej, dokler ne bo organizacija jugoslov. radikalno-kmetijske demokracije končana po vsej državi.

Kar pa se tiče organizacije samouprav, je jasno, da pomenijo čim širše samouprave od občine pa do banovin ogromen upravni in politični napredek.

samo za oboroževanje ogromne vsote 4 milijard dolarjev! Če bi evropske države porabile ta denar za plodonosne naprave (železnice, ceste, reguliranje rek itd.), bi brezposelnost izginila na mah. Ljudje bi zopet imeli delo in zaslužek, kupovali bi obleko in obutev in živež in vse gospodarsko življenje bi oživel; kmet bi rad sejal in živino redil, ker bi bilo dovolj kupcev za živež, kolesa v fabrikah pa bi se lahko zopet vrtela noč in dan, da bi izdelali dovolj oblek, obutve in drugih za človeško življenje potrebnih stvari. Ker pa evropske države vlagajo kar ves svoj denar v topove in puške, ki že čez par let zastarajo do nerabnosti in nič ne nesejo, zato pa ni denarja med ljudmi in ni dela, ker se vse bogastvo kopiči le v rokah maloštevilnih fabrikantov orožja in z njimi združenih velebank.

Besede nemškega državnega kanclerja se torej resno svarilo vsemu svetu, toda bojazen, da bodo njegove besede naletele na gluha ušesa, je žalibog kar preveč opravičena.

Tako pa ne pojde!

Sedanja narodna skupščina si je pridobila za kmete veliko zaslugo, ko je sklenila zakon o odgoditvi kmetijskih dolgov. Dovolila pa je eno izjemo in sicer za denarne zavode (banke, hranilnice, posojilnice itd.). Ti imajo pravico izterjati svoje dolgove tudi od kmetov na doslej običajen način.

Kdor je pazljivo zasledoval tozadevno razpravo v parlamentu, temu mora biti znano, da je skupščina izvzela od zakona denarne zavode v prvi vrsti zato, ker je računala na njihovo uvidevnost, da ne bodo sami žagali veje, na kateri sede! In ravno kmetijska posestva so tudi za naše denarne zavode najbolj močna in najbolj varna veja!

Od več strani pa smo dobili poročila, da ponekod te uvidevnosti primanjkuje. Mi smo se za stvar zanimali in smo prišli na to, da na pravedanje in na tožbe upravni odbori (ravnateljstva, načelstva) ne pritiskajo, pač pa vlagajo tožbe razni pravni zastopniki na podlagi svojih starih polnomočij in pooblastil.

Resnica je, da se pravno temu postopanju ne da ugovarjati: kar je po paragrafu utemeljeno, je utemeljeno. Smo pa kljub temu skromnega mnenja, da to postopanje ni povsem v skladu z duhom novega zakona o zaščiti kmetijskih posestev, ki vsaj smiselno ne odobrava prodaje kmetijskih posestev niti denarnim zavodom brez nujnega vzroka!

Zato pa bo treba takaj malo korektur. Ta postopanje po našem mnenju lahko preprečijo ali vsaj omilijo že upravni odbori denarnih zavodov s tem, da dajo svojim pravnim zastopnikom jasna navodila v tem pogledu, ali pa si naj pridržijo sami odobrenje za tožbe, ki jih naj dajejo le v nujnih slučajih. Če pa še to ne bo zadostno, se bo pa v narodni skupščini tudi še našel čas za sprejetje posebnega paragrafa, ki bo pomagal zakonu o zaščiti kmetijskih posestev do polne veljave!

Gospodarske krize še ne bo konec

Važna izjava nemškega državnega kanclerja — Brez razorožitve ni pomoči

Nemški državni kancler dr. Brüning je imel v nemškem državnem zboru takoj po predsedniških volitvah znamenit govor, kjer je govoril tudi o svetovni gospodarski krizi in o njenih vzrokih oziroma o sredstvih za njeno omiljenje.

O krizi sami je rekel, da je dovolj, če traja le še nekaj tednov ali mesecev, pa ne bo nobene pomoči več, tudi posamezne države ji ne bodo mogle več pomagati. Če pa do tega pride, bodo posledice nedogledne.«

Kot najboljšo sredstvo, da kriza poneha, je omenil dr. Brüning razorožitev in pa brisanje vseh »političnih« dolgov, predvsem reparacij (vojne odškodnine).

Vse kaže, da ima nemški državni kancler to pot popolnoma prav. Navadno govore nemški državniki le v prid Nemčije in slikajo položaj »črno na črno«. Če pa pogledamo po svetu naokrog in zasledujemo stalno naraščanje brezposelnosti celo v bogati Franciji, kjer imajo zlata na kupe, moramo priti do istih zaključkov, do katerih je prišel tudi kancler Brüning.

Mi vemo iz državnih proračunov raznih evropskih držav, da povsod naraščajo primanjkljaji v državnem gospodarstvu. Ti primanjkljaji pa grede močno na račun neprestanega oboroževanja. Amerikanci, ki slove kot jako dobri računarji, so dognali, da potrosi Evropa na leto

Mestna hranilnica ljubljanska

naznanja,

da izplačuje nove vloge vsak čas in v vsakem znesku

Ravnateljstvo.

Teorija in praksa

To sta dva načina, ki se jih človeštvo kakor drugod poslužuje že stoletja in tisočletja tudi v zasebnem kakor javnem gospodarstvu.

Dokler sta bili obe sredstvi uporabljeni v tesni zvezi — dotlej ju je bilo še precej lahko obvladati, ko pa se je čedalje bolj začelo duševno delo oddaljevati od torišča telesnega prizadevanja, pa sta si (teorija in praksa) toliko bolj postale nespravljiva nasprotnika, v kolikor so se redčile medsebojne zveze. Samo vsled tega je mogoče, da med praktičnim in teoretičnim gospodarstvom postajajo čedalje pogostejši prepadi.

Poglejmo ob tej priliki samo v kmetijsko gospodarstvo. Zakaj neki naš kmetovalec ne sledi smernicam, ki mu jih že dobesedno vsiljujejo odlične strokovne osebnosti? In zakaj strokovnjaki naravnost pomiljujejo nepristopnost prvega?

Oboje iz zgoraj navedenih okoliščin, t. j. ker se praktično delo na eni, ter teorija na drugi strani, razvijata vse preveč ločeno. Razlika je le v tem, da praktik svojo zgrešeno pot vsaj kmalu opazi na posledicah, ki jih je na udejstvovanju prizadejal, dočim teoretik še potem vzdržuje (ali vsaj skuša vzdrževati) svoje zmote, ko se mu praktik že smeje v obraz. Zato pa v takem slučaju »strokovnjak« običajno ožigosa takega predrzneža s »staro-

kopitnežem« (včasih res po pravici, toda, premnogokrat žal ne).

Tako se n. pr. v današnjih za kmetovalca nevzdržnih razmerah dan za dnem piše in govori — a to nekako »z vrha dolik« — da je rešitev živinorejca v tem, da postavi na trg kvalitetno prvovrstno blago. In slušajte; ne s tem, da omeji število živine, pač pa s povečano količino dobre krme (seveda predvsem z nabavo umetnih gnojil).

Pri tem pa ni samo napaka v tem, da bi dvignjena količina in kakovost krme neprimerno več stala kakor se ista v živinoreji vnovči, ampak tiči zajec še za nekim grmom; s tem bi se pridelek mesa tako dvignil, da bi se krma še neprimerno neugodnejše izplačevala. Že sedaj imamo namreč vsakojakega mesa več kakor ga moremo povžiti — a se nikdo ne spomni, da imamo v tem mesu skoro polovico kosti. Ona povišana teža pri živini pa bi sestojala izključno iz samega mesa. Posledica tega bi bilo, da bi potem zasebnik kakor gostilne in druge kuhinje izhajali z nižjim nakupom mesa t. j. da bi se vnovčilo še manj mesa nego danes — vsi skupaj pa bi vsled premalo kosti le uživali slabejšo juho!

Takih in podobnih primerov pa bi mogel navesti kar na tucate tudi v drugih kmetijskih panogah. Vsi jasno pričajo, da teorija še daleč ni praksa...

Tine.

Pohorski agrarni interesenti

V nedeljo so prihiteli izmučeni in izčrpani Pohorci, oni, ki nimajo drugega kot svoje krepke roke za delo in široka pleča za tovore, da čujejo poročilo svojega predsednika, Ivana Stražišarja o stanju likvidacije agrarne reforme na veleposestvu dr. Zabea.

Zadruga v Cinžatu pod predsedstvom tov. Iv. Garbiča in Zadruga v Rušah pod predsedstvom Emerika Dolinška, sta zborovali v navzočnosti skoraj polnoštevilnega članstva, ena dopoldne, druga popoldne.

Vzorna točnost, red in zaupanje, ki so ga kazali ti sinovi pohorskih gozdov do svojih voditeljev, je razveseljiva in obenem proža sigurnost, da so ti ljudje res vredni tega narodnega gospodarstva, ki jim ga bo država dodelila v uživanje. Pošteni in delavni ljudje pa imajo vso pravico, da uživajo v prvi vrsti koristi svojega dela od zemlje, ki jo obdelujejo. Gospodarski razvoj in osamosvojitve malega človeka gre svojo pot naprej, ne oziraje se na odpor onih, ki ga imajo zaslužjenega. Žrtve in naporji so ogromni. Toda rešitev in svoboda je potem toliko lepša. V tisočletnem boju za gospodarsko osamosvojitve, preko suženjstva, fevdalizma, današnjega kapitalizma, prehajamo v srečnejšo dobo zadržnega gospodarskega sistema. Samo po sebi je razumljivo, da je težko postati preko noči iz sužnja oz. fevdalnega podložnika — gospodar. To opazamo tudi pri našem pokretu za razdelitev veleposestev. Od časa do časa se pojavijo razne govorice, ki imajo nizkotno namero, oplasiti zadržarje in jih pri-

siliti, da zopet poljubijo roko »milostljivi« gospej baronici ali grofici. Sicer jih bo zadela sveta jeza »gospodac« in padli bodo v nemilost. Odvzelo jim bo vse... In iti bodo morali s trebuhom za kruhom. Zvezni predsednik Stražišar je v lepem in poljudnem govoru, možato in dostojanstveno zavrnil vse te hlapčevske kleveče in prepričal zadržarje, da stojijo budno in nepokolebljivo na okopih svojih pravic. Zakon je tu in vsak, ki bi skušal delati proti zakonu v škodo agrarnim interesentom, je škodljivec države, ker povzroča da raste beda med ljudstvom in s tem nezadovoljstvo.

Zborovanja v Rušah se je udeležil tudi narodni poslanec g. Anton Krejči, ki je obljubil, da bo s svojo energijo zagovarjal na merodajnih mestih, da se pomaga delavnemu ljudstvu in da pridejo gozdovi v last zadrug.

Zadržarji so se razšli z nado v srcu, da bo skoraj napočil dan svobode in da bodo nesamosojni zadržarji gospodari onih gozdov in planin, ki so jih zasadili in obdelovali njihovi očetje, čeprav nekda ne v svojo, temveč v korist visoke gospode, ki jim je rezala kruh in dajala drobtine od svoje bogato obložene mize, kot bogatin svetopisemskemu Lazarju.

Zdrav rod je pogoj napredka in blagostanja. Naš kmetovalec stremi za enim in za drugim, toda v današnji krizi pozabi le prečesto na največji zaklad: svoje zdravje. — Kdor si hoče povrniti ali utrditi zdravje in preživeti hkrati nekaj dni mirnega, udobnega in poceni oddiha, naj posesti zdravilišče Rogaška Slatina!

Pišite ravnateljstvu zdravilišča predhodno po prospektu...

Znaki boljšanja pri nas

Nam vsem je dobro znano, kako globoko je padlo pri nas — in tudi v drugih deželah — zaupanje v domač denar in v domače denarne zavode. »Beg kapitala« so imenovali ta pojav, ki so ga izzvali čisto po nepotrebnem preveliki bojazljivci na eni in hudobneži na drugi strani. Ti ljudje niso pomislili, kako silno škodujejo s svojimi govoricami, ki so jih širili vsepovsod, ne samo celoti, ampak najbolj — samim sebi.

Izpolnilo pa se ni niti eno hudobno prerokovanje. Država je plačala vse svoje obveznosti, dinar pa se je na tujih denarnih tržiščih celo popravil. To pričajo uradne številke, ki jih ne delamo mi, ampak tuji.

Boljša se pa položaj tudi v naših hranilnicah. Če n. pr. ljubljanska Mestna hranilnica oglašča, da izplačuje nove vloge takoj v celoti tudi nazaj, je to dokaz, da so začeli pametni ljudje svoj denar zopet nositi v hranilnico in če pojde tako naprej, bodo hranilnice kmalu zopet lahko izplačevale vse vloge, če bo kdo zahteval, ne da bi bilo treba pognati nekaj stotin kmetijskih domov in posestev na boben.

Poslanci med narodom

Binkoštni ponedeljek so imeli naši poslanci mnogo shodov po vsej Sloveniji. Poročajo nam o shodih nar. poslanca župnika Barle-ta v Predosljih nad Kranjem. V prostorih g. Kuralta se je zbralo nad vse pričakovanje veliko število mož in mladeničev, ki so z vso pozornostjo poslušali podučna in prezanimiva izvajanja gospoda poslanca. Strupeni plini, ki posebno po teh vaseh — po Koroščevi proslavi — zastrupljajo narodovo dušo — so zgubili svojo moč. Kot težko kladvo so padale besede in razpršile vsak dvom in utrdile zaupanje in vero v lastno državo in delo v narodni skupščini. Splošno odobravanje je sledilo iskrenim — neustrašenim besedam. Izmed poslušalcev so nekateri iznesli važna gospodarska vprašanja — ki so se mirno in stvarno reševala in polagala na srce gospodu poslancu, ki je dajal točna pojasnila in obljubil svojo pomoč.

Zanimivo je bilo, ko se je eden izmed pričujočih, ki se baje ponaša z »akademično« izobrazbo, obregnil ob srbski narod in njega kulturno zaostalost. S povzdignjenim, resnim glasom, ki je pretresal kosti in mozeg, je kakor svareči grom z neba — spregovoril gospod nar. poslanec Barle: V čem se kaže resnična kultura človeka? Ali morda v tem, da kdo nosi lepo obleko, lično kravato, ima tudi nekaj šol? — Ne prijatelji! Prava kultura je: Nepokvarjeno srce, ki ljubi in cení svojega bližnjega, kot sebi enakega. In če si imel priliko, da si se umsko višje izobrazil — potem ne preziraj tistega sobrata, ki te prilike ni imel — pa je malo zaostal. Pridi in ga dvigaj.

Ako ga pa preziraš: kažeš, da nimaš nobene kulture, si pagan. — Nikdar ne bom pustil, da bi se v moji navzočnosti pljuvalo na jupaški srbski narod — kot manj kulturnen. Že pred skoro 1000 leti je imel ta narod tako visoko kulturo — kakor morda noben drug slovanski narod na svetu. In čeprav ga je potem skozi stoletja tlačila k tlom kruta sila sovražnika — ni klonil. Ponosen na svojo kulturo in svojo preteklost je gledal z zaupanjem v bodočnost — dokler mu ni božja pravica po njegovih junških heroičnih delih — prisodila venec zmage, časti, slave, svobode — in po njem tudi nam. — Frenetično odobravanje je sledilo tem besedam.

Kmet in njegovi upniki

Zakaj je potreben zakon o zaščiti kmeta?

Zagrebski dnevnik »Novosti« je koncem aprila objavil tehten članek nar. poslanca Ante Kovača glede zakona o zaščiti kmeta.

Članek v celoti objavljamo.

Se so med nami ljudje, ki ne razumejo, zakaj je danes treba v prvi vrsti pomoči kmetu, poljedelcu. Čudijo se, celo ugovarjajo, ker je Narodna skupščina forsirala zakon o zaščiti kmeta. Prav tako pa ne pojmujejo osnove iz programa Jugoslovenske radikalno-kmetijske demokracije, ki pravi:

»Kmetijski dom je osnovna gospodarska in prosvetna edinicca, glavni temelj narodnega gospodarstva ter telesne sile naroda in države. Skrb za prosveto in fizični napredek tega doma zahteva v prvi vrsti, da se predvsem zavzamemo za blagostanje tega doma. Rentabilnost kmetijske proizvodnje kot osnova našega gospodarstva mora biti zagotovljena. Usposabljač kmetijsko ljudstvo, da bo uspešen proizvajalec in sposoben potrošač, ustvarjamo glavne pogoje napredku in razvoju celotnega narodnega gospodarstva.«

V istem programu je še postavljeno, da se mora socialno-ekonomska politika voditi v duhu narodne vzajemnosti, toda prvenstveno pa je braniti istinite kmetijske interese. Navedena načela programa pa so z ugotovitvijo, da tvori kmetijsko ljudstvo pretežno večino naroda, v popolni meri upravičena ter si ni mogoče predstavljati narodnih poslancev, ki bi tako socialno-gospodarsko politiko zavračali. Mimo tega pa bi v Jugoslaviji ne smelo biti stranke, ki si gornjih načel ne bi postavila v svoj program.

Pa se kljub temu očitujejo s strani interesiranih bančnikov, trgovcev in advokatov protesti proti Zakonu o zaščiti kmeta, četudi je ta zakon le začasen ter je v kratkem pričakovati še temeljitejši in uspešnejši Zakon o konverziji kmetijskih dolgov. Za malenkost protestirajo; kako bo neki kasneje, ko se bodo vprašanja kmetijskih dolgov reševala še globlje! Vprašanje je mučno in resno:

Nekoliko let je, kar je kmetov obstoj v nevarnosti ter mu je ubit kredit, predvsem cenen kredit. Ogromna večina kmetijskih dolgov poteka pravzaprav iz prejšnjih let. S težkim naporom je kmet odplačeval obresti, toda dolg se ni znižal. Čim so cene kmetijskim proizvodom padle, so proglasili bančniki kmeta kreditno nesposobnim ter se tako ni več mogel zadolževati. Njegov kredit je bil omejen edino na vaškega trgovca, ki si je spet po svoje zaračunaval obresti. Češče in češče so bila kmetijska posestva dražena in so se prodajala za sramotno ceno. Eden poslancev je v parlamentu navedel strašen dokument: v Perlezu v Banatu je bilo na dražbi prodano 60.000 Din vredno kmetijsko posestvo za 1.800 dinarjev!

Dasi že dolgo nima več kmet pravega kredita, povdarjajo danes vsi njegovi upniki: »Z zakonom o zaščiti kmeta ste ubili kmetu kredit!« ter organizirano kratijo in odvzemajo po vaseh kmetom kredit, valeč za to odgovornost Narodni skupščini. Cilj je očit. Prepričati hočejo kmeta, kako narodni poslanci delujejo v njegovo škodo, medtem ko se sami, ki so si domala vsi na račun kmeta stekli prilične kapitale celo v dobi najžalostnejše narodne bede, izdajajo za njegove branitelje in rešitelje. Svojemu zaslužku ne znižujejo procentov, na robu prepada ne spremenijo načina svojega življenja, medtem ko

Nobenega sledu več o zobnem kamnu!

Za vedno bodo zobje osvobojeni od nevarnega zobnega kamna, ako jemljete za negovanje redno Sargov Kalodont. Samo Sargov Kalodont vsebuje proti zobnemu kamnu učinkoviti sulforicinoleat po Dr. Braunlichu. Neškodljiv za zobe in usta razkroji organske substance, ki tvorijo zobni kamen. Tako zobni kamen izgubi polagoma svoje oporišče, se zdrobi in odstrani s trdo zobno ščetko.

Zanesljivo in udobno ohrani Sargov Kalodont zobe zdrave in trdne.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

je standard kmetijskega življenja padel že daleč pod normalne razmere ter ponekod že vlada glad.

Težaven položaj bančnikov in trgovcev razumemo. Nikomur danes ne cveto rože, niti pri nas niti drugod. Medtem ko ti neprestano iščejo izhod iz težkega položaja (priložnostne poravnave, tečaji, moratoriji itd.) pa kljub temu nočejo razumeti potrebe, da se mora tudi kmetu najti izhod? Čemu naj deset tisoč ljudi živi s pomočjo države, ko pa m'itni, ki so osnova države, tonejo brez njene pomoči?

Ne štiti se enega sloja na škof drugega. Narobe, če se ne zaščiti kmeta, propadejo oni, ki danes največ ugovarjajo in zatrujejo, da s jih ruši z zaščito kmeta. Le gospodarsko močan kmet zamore živeti tudi bančnike, trgovce in advokate. In ko se resno išče način za gospodarsko ozdravitev kmeta, tedaj je v interesu vseh slojev, da sodelujejo pa gospodarskem reševanju kmetov. Medtem pa mnoga gospoda želi, da si pri »reševanju kmeta iz blata« ne umaže svojih lakastih čevljev! Toda oboje hkratu je nemogoče: nadaljevati s škandaloznimi dražbami kmetijskih posestev, jemanjem oderuških obresti ter visokimi advokatskimi tarifi — obenem pa obtoževati narodne poslance, da onemogočajo kmetu kredit, da so demagogi, ker ne dovoljujejo, da se še nadalje tako dela!

Boriti se moramo za cenen kmetijski kredit, predvsem zadružni; najti način, da omogočimo kmetu razdolženje. Kmet je najsolidnejši dolжник ter najzanesljivejši plačnik. To bančniki in drugi vedo. Kmet plača dokler le more dihniti. Sedaj pa je v taki krizi, da mu ni mogoče plačevati ne obresti, ne dolga. Naj mar tolikim častnim kmetijskim gospodarjem ne prožimo roke v pomoč kot jo prožimo često velikim bankam in industrijam, ko so v nevarnosti, da propadejo?

Vse je treba previdno pretehtati ter se odločiti:

Za ali proti kmetu

Če smo zanj, ne moremo odobravati sedanjega početja navedene gospode, početja in zadržanja, ki še bolj ogorčuje strtega kmeta. Predvsem naj pazijo podeželski trgovci, da se ne prenaglijo v ustavljanju slehernega kredita kmetu, od katerega živijo ter bodo vedno živeli, če se danes ne bodo s svojim zadržanjem osramotili in zamerili. Tudi v prenašanju nejevolje in draginje je treba narodne vzajemnosti, a ne samo v pridobivanju in narodnih manifestacijah. Več vesti, razuma, zavesti in dalekovidnosti! Kmetje zro v nas strahovito pazljivo!

Čevlje dobite povsod, na obroke pa samo pri »Tempo«, Ljubljana, Gledališka ulica 4 (nasproti opere).

Pobiranje mitnine od živine in prevoznih sredstev — prepovedano. Plačevanje mitnine in maltarine, ki obstoja pri nekih mestnih občinah in ki se plačuje pri vходу v mesto od živine ali prevoznih sredstev, je prepovedano z zakonom o državnih cestah (§ 24.) in z zakonom o samoupravnih cestah (§ 34.). S finančnim zakonom za leto 1931./32. (§ 54.) je bilo dovoljeno mestnim občinam, ki so že prej pobirale mitnino, da izjemoma in preko določbe § 24. zakona o državnih cestah in § 34. zakona o samoupravnih cestah lahko pobirajo mitnino še leto dni, da bi mogle medtem najti nov vir dohodkov in nadomestek za mitnino. — S proračunskim letom 1931./32. je prenehala veljavo določbe § 54. finančnega zakona za to leto in s 1. aprilom 1932. so stopile v veljavo določbe § 24. zakona o državnih cestah in § 34. zakona o nedržavnih cestah. Da bi posamezne občine ne zašle v nasprotje z zakonskimi predpisi, ki so stopili v veljavo, je finančno ministristvo svetovalo k. banskim upravam, naj o tem obveste vsa mestna načelstva in občinske odbore, tako da prenehajo s 1. aprilom t. l. pobirati mitnino tam, kjer je še obstojala.

Dopisi

Cerklje pri Kranju. Visok dostojanstvenik nam izraža željo, naj ostanejo Cerklje še nadalje kot jugoslovanska vila zvezda-vodnica jugoslovanske ideje na svetlem obzorju jugoslovanske zemlje. Da, naj bi bile, ali vsaj pridružile naj bi se njim, ki hočejo in se trudijo, da vzplapola iz naših src ono živo življenje, ki je tako neobhodno potrebno obstoju in razvoju naše prelepe domovine. Ozkosrčnost nas še kaj prerada oklepa k starim razmeram, ki jih je ustvarjala tesna vaška politika, nesmotrena, osebna. Na deželi je pač še vedno tako, da eni drže s tem, drugi z drugim, kakor prevladuje moč osebnosti. Stranke se kaj rade skupljajo po vaških sporih, radi potov ali vodnjakov, po pravadah, ker morajo eni na stran tožnika, drugi ob stran tožitelja itd. Nesoglasja so cepila celo politično stranko, tako da smo doživeli pri naših občinskih volitvah kandidature »Slovenske ljudske stranke« proti pravi SLS, dočim so od obeh prezrti občani nastopili z lastno listo, obrtniki preko vseh treh s stanovsko kandidaturo, dočim je ostala enotna le kmetska SKS (Robas), mnogi pa, ki se v to zmedo niso hoteli vmešavati, so ostali lepo ob strani. — In vsa ta zmeda se je rila med političnimi državnimi zmedami prav do ukinitve ustave. Vlada je občinskemu odboru podaljšala življenje in neposredno vodila njegovo delovanje do državnoborskih volitev. Ob teh se je pokazalo, koliko jih vidi preko plota svoje vasi in razgalilo so se oni, ki jim, ali ne prednjači lastna osebna korist. Vlada je hotela imeti na čelu občine izrazite pripadnike svoje politike, zato je izvršila izmeno z onimi, ki se zavedajo resnosti državnega položaja. V tem pravcu bi se tudi morala usmeriti vsa občinska uprava! Da se olajša poslovanje in občevanje z volilci, sta obe državni zbornici ustanovili novo enotno državno stranko Jugoslovansko radikalno kmetsko demokracijo, ki bi imela voditi vse javno življenje. Tudi v Cerkljah smo poskrbeli za krajevno organizacijo za Cerklje in Velesovo. V odbor so bili izvoljeni: predsednik Robas Jožef, podpredsednik Danič Anton, tajnik Jos. Lapajne, blagajnik Kaplenk Janez, odborniki: Bugar Fran, Vrhovnik Ignac, Korbar F. Izmed občinskih odbornikov jih je doslej pristopilo le 9. Vse občane vabim, da vstopijo v stranko, ki izključuje vse politične, verske in plemenske spore. Stranka bo izključevala vsa osebna nesoglasja in se bo borila za ugled in spolnjevanje zakonov, pred katerimi smo vsi enaki, enakopravni. Psovala ne bode davkarja, ki izvršuje predpise zakona, ne bomo se ruvali z možmi postave, ki v opasnosti svojega življenja izvršujejo dolžnosti svojega grenkega kruha, ne bomo psovali učiteljstva, ki mukepolno prenaša očitanja radi svoje vestnosti, pravico pa imamo, da načelno obravnavamo predpise zakonov in potem poslancev predlagamo potrebne spremembe. Borili se bomo, nesebično borili preko vseh težav, da ohranimo, kar so nam borci priborili z žrtvami svojega življenja. L. J.

Kresnice. Dne 9. maja se je vršil ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD za občino Kresnice. Udeležba je bila zelo številna in je pristopilo v stranko takoj spočetka nad polovico vseh volilcev v občini. Sresko organizacijo za srez Litije je zastopal g. A. Turk iz Litije, ki je zbranim volilcem obrazložil politični in gospodarski položaj. Po tem poročilu, ki je bilo vzeto z odobravanjem na znanje so se vršile volitve odbora in je bil soglasno izvoljen sledeči odbor, predsednik g. Kos Valentin, župan v Kresnicah, podpredsednika: g. Benčič Jože in Nagode Ivan, tajnik g. Kukoviča Jože, blagajnik g. Koncillijan Franc, ostali odborniki so pa tudi sami vplivni možje, kar daje garancijo, da se bo organizacija v Kresnicah in okolici močno razvila.

Šmarje pri Jelšah. Narodni poslanec gospod Vekoslav Spindler se je tudi minuli teden mudil v našem srezu. V nedeljo 1. t. m. je prisostvoval otvoritvi vinske razstave in vinskega sejma v Šmarju. Na praznik 5. t. m. je priredil istotam (v sokolski dvorani hotela Habjan v Šmarju) velik javen shod, ki se ga je udeležilo nad 200 kmetov in kmetskih sinov iz Šmarja in okolice ter nekaj tržanov. Bil je eden največjih in najlepših shodov, kar jih je Šmarje v zadnjih letih videlo. — V nedeljo 8. t. m. se je vršilo zborovanje v Zagorju pri Kozjem. Vkljub silni nevihti z nalivom se je vendar zbralo pri županu in predsedniku tamošnjega krajevnega odbora JRKD g. Romihu toliko naroda, da so bili prostori natlačeno polni. Po svojem poročilu je imel g. poslanec še daljše razgovore z zborovalci o raznih vprašanjih, ki so jih stavili. — Nadaljna zborovanja bodo: 22. maja zjutraj po maši na Sladki gori (v šoli), pop. v Lembergu; 26. maja (na praznik) v Sv. Križu in v Rogatcu; dne 29. maja pa v Sv. Emi (v šoli zjutraj po maši) in Sedlarjevem (pop.).

Memoroidi
(zlate žile)

najčešče nastanejo vsled slabega obnavljanja snovi, pomanjkanja redovite prebave kakor tudi slabega mešanja in obnavljanja krvi. 6-12tedensko uživanje prirodnega „PLANINKA“-zdravilnega čaja bo izvrstno delovalo na nečisto kri in vsled tega nastale škodljive posledice.

Zahtevajte v lekarnah samo pravi „PLANINKA“-zdravilni čaj, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v plombiranih paketih po Din 20— z napisom proizvajalca:

Lekarna Mr. L. Bahovec, Ljubljana.

Novice

Zapeka. Vodeči zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se pred operacijami in po operacijah naravna »Franc-Joželova« grenčica uporablja z najboljšim uspehom.

Domače vesti

Novo železniške tarife. S 1. julijem stopijo v veljavo nove železniške tarife za prevoz potnikov in prtljage ter za ekspresno blago. Dosedanji daljinar od 1. oktobra 1925 izgubi veljavo, ko stopi novi zakon v veljavo.

Priprava načrta zakona o občinah. V torek se je vršila v Beogradu seja vlade, na kateri se je razpravljalo o načelih samouprave podeželskih občin in banovin. Ministrski svet je določil smernice za končno veljavno sestavo tozadavnega zakonskega predloga, ki bo predložen še v tem zasedanju narodni skupščini.

Gostilničarska stavka. Gostilničarji v Sisku so v soboto zvečer stopili v štrajk na ta način, da so prenehali točiti pivo, ker jim pivovarna ni hotela več dostavljati zastoj ledu, kakor je bilo že od nekaj v praksi. Po vseh gostilnah so razobešeni napisi s pojasnilom te stavke in z apelom, naj gostje pijejo vino namesto dragega piva.

Roparski umor 92letnega berača. V nekem gozdu blizu Subotice so našli obešenega 92letnega berača Ivana Gajerja. Najprej so mislili, da si je starec sam vzel življenje, obdukcija njegovega trupla pa je sedaj dognala, da je bil nesrečno ubit in potem že mrtev obešen od neznanih zločincev. O starem beraču se je po okoličini govorilo, da nosi s seboj precej denarja in je najbrž ta govorica dovela do roparskega umora.

Nova občinska uprava Beograda. Ker sta predsednik občine mesta Beograda inž. Milan Nešič in podpredsednik Nikola Krstič podala ostavko, je z ukazom Nj. Vel. kralja postavljen za predsednika občine mesta Beograda Milutin A. Petrovič, senator in predsednik okrožnega sodišča za mesto Beograd v pokoju, za podpredsednika občine mesta pa odvetnik Viktor Krstič in odvetnik Dobrosav Bogdanovič iz Beograda.

Notranji minister je vrh tega razrešil vse dosedanje odbornike občine in imenoval nove.

Dve hudi poškodbi zaradi živali. Viničar Filipič Andrej iz Ružičkega vrha je gnal za svojega gospodarja bika domov. Ker je bil bik precej nevaren, je bil z glavo privezan k nogam. Nenadoma pa je bik poskočil, se spotaknil in se v padcu zaletel proti viničarju. Sunil ga je z rogom tako silovito, da mu je dobesedno prelomil nogo. Hudo poškodovanega viničarja so prepeljali v soboško bolnico. — Vučko Marija iz Gornje Bistrice je šla k nekemu gostilničarju. Nič huđega sluteči kmetiči se je priklenjeni pes zagnal proti nogi ter ji iz meč iztrgal kos mesa. Rana je globoka in nevarna.

Strela ubila štiri osebe. V nedeljo popoldne so bile v Dalmaciji hude nevihte in je v vasi Kosovo blizu Knina med nevihto ubila strela štiri osebe. Prvi žrtvi sta bila dva pastirja, ki sta se na pašniku med ploho zatekla pod neko drevo, v vasi sami pa je strela ubila sestri Darinko in Ano Trkuljo.

Tatovi koles so se pojavili tudi v Dolenji Dobravi in odnesli v noči na 9. t. m. novo dirkalno kolo znamke »Stadion« Pavlu Kavčiču. Prejšnji večer je Kavčič zaradi dežja spravil svoje kolo v gostilni pri Potočniku v Dolenji Dobravi. Naslednjega dne so mu sporočili, da so neznanzi zlikovci vdrli skozi okno v skladišče in odnesli kolo.

Dobrotljiva rojaka iz Amerike. V svojo domačo vas Klobuk v ljubuškem okraju sta se vrnila iz Amerike dva člana rodbine Artukovič. S seboj sta prinesla ves prihranek, okrog 20.000 dolarjev in ko sta videla v kaki bedi živijo rojaki, sta takoj kupila 10 vagonov koruze ter jih brezplačno razdelila revežem obsežne občine.

Mursko sokolsko okrožje naznanja vsem kolesarjem bližnje in daljne okolice Ljutomer, da se vrši v nedeljo 22. maja velik izlet kolesarjev v Ljutomer. Prijave za izlet sprejemajo vsa Sokolska društva Murskega okrožja do sobote 21. maja. Organizirani izletniki, čeprav niso člani Sokola, dobe nagrado. Podrobna navodila dajejo načelniki vseh Sokolskih društev. Zdravo! — Okrožje.

Akademski agrarni klub »Njiva« v Ljubljani je imel v sredo, dne 11. t. m. svoj redni tedenski sestanek, na katerem je predaval tov. ing. Štrajnar o »elektifikacijskem problemu Slovenije«. Za prihodnji teden je predvideno predavanje iz finančne vede.

Vinski zakon in kletarski vedež. Andrej Žmavc, ravnatelj vinarške šole v pokoju in vršilec dolžnosti kletarskega nadzornika Dravske banovine v Mariboru, je izdal knjigo pod naslovom »Vinski zakon in kletarski vedež«. Knjiga vsebuje zanimiv uvod, ki navaja razmere v našem vinarstvu in kletarstvu, nadalje zakaj se lani v naši banovini ni izdalo splošno dovoljenje za slajenje mošta. V devetih mesecih lani (od 1. aprila dalje) je bilo v naši banovini 76 tožb zaradi nad 100.000 hl oporečnih vinskih proizvodov. Nadalje vsebuje knjiga celoten zakon o vinu s strokovnimi pojasnili in pravilnik za izvrševanje zakona o vinu. Naposled ima knjiga celo vrsto strokovnih razprav, med katerimi navajamo »Samorodnice najhujše zlo«, »Kletarjenje po vinskem zakonu«, »Vinske bolezni in napake«, »Sodi, klet in usušek«, »Čiščenje ali bistenje vina«, »Kletarski drobiž«, »Beseda točilcem«, »Kletarski koledar« in »Pristno vino božji dar«. Knjiga je izšla v samozaložbi pisca in stane vezana 50 Din.

Vesti iz sveta

Smrtonosna zvedavost. Na londonskem vojaškem vežbališču se je primerila huda nesreča. Pri streljanju z ostrimi naboji ni hotela takoj funkcijonirati mitraljeza. Neki vojak, ki je bil v oklopnem stolpu tanka, je pogledal skozi lino, da bi videl, kaj se je zgodilo. Tedajci se je strojnica sprožila in pogodila vojaka do smrti. Petnajst krogel je končalo njegovo življenje.

Izgon inozemskih komunistov iz Amerike. Parlamentarni odbor, ki se bavi s proučevanjem naseljevanja, razpravlja o zakonskem načrtu, ki ga je predložila vlada in po katerem naj bi se vsi inozemski komunisti takoj izgnali iz Združenih držav.

30 Korejk utonilo. Iz Moskve poročajo, da je utonilo 30 korejskih ribiških žena. Na Koreji je namreč navada, da žene love ribe, moški pa oskrbujejo hišna dela in kuhajo. Vseh trideset žen je šlo s čolnom na pot. Med vožnjo pa jih je zajel vihar, ki je prevrnil vozilo tako, da so vse ženske v njem utonile.

Tudi v Grčiji imajo vladno krizo. V grški vladi je nastal spor med finančnim tajnikom Zaimisom in zunanjim ministrom Mihalokopulosom. Venizelos je priporočil Zaimisu, da odstopi. Takoj za njim so odstopili še štirje ministri.

Nesreča v nemškem rudniku. V rovu Dorstfeld se je pripetila dopoldne huda nezgoda. Dva koša za dviganje rude sta zgrmela v 8 m globok rov. Pri tem je bilo pet rudarjev ubitih, usoda šestega pa še ni znana.

Pri prehlajenju, hripi, vneju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah uiverzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda zaradi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh »ceri« akih trgovinah.

Prispevki za Društvo narodov v obrekih. Zaradi japonsko-kitajskega spora je zabredla Kitajska v takšno denarno zadrego, da ne more več redno plačevati pristojbin, ki veljajo za vse članice Društva narodov. Doslej dolguje Kitajska Društvu narodov nad 400.000 funtov. Pred dnevi je nakazal kitajski finančni minister Društvu narodov 18.000 funtov naplačila — ostanek bo sledil, kadar se izboljšajo današnje razmere.

Afriška moda. Med črnkami afriškega plemena Zulu je začela v zadnjem času slaviti moda pravcate triumfe. Ženske spreminjajo svoje nazore o modi prav tako naglo kakor v civilizaciji. Steklene bisere Zulovke odklanjajo. Zdaj jih zanimajo samo podveze. Ogromni zaboji steklenih biserov, ki so jih črnici prej sprejemali za zlato, so romali nazaj v skladišča južnoafriških carinarnic, kjer čakajo, da se moda zopet izpremeni ali pa da jih uničijo, ker jih ne bodo mogli razpečati.

Predpisani tečaji za državne papirje. Na podlagi čl. 12, točke 2, finančnega zakona za leto 1932/33. je finančni minister določil za spodaj navedene državne in od države zajamčene papirje te-le tečaje: 2½% državna renta za vojno škodo, nominala 1000 Din, po 300 Din; 7% posojilo iz leta 1921, nominala 100 Din, po 80 Din; 4% agrarne obveznice, nominala 100 Din, po 60 Din; 6% državne obveznice iz leta 1930, nominala 100 Din, po 70 Din; akcije Privilegirane agrarne banke d. d., nominala 500 Din, po 400 dinarjev. Ti tečaji veljajo od 10. maja 1932 in do preklica in jih morajo vpoštevati vse državne ustanove in samoupravna telesa v vseh primerih, kadar morajo te obveznice sprejeti kot jamstva (kavcije) po borznih tečajih na podlagi posebnih zakonov, uredb in pravilnikov. Pravekar določene vrednosti teh papirjev ostanejo v veljavi za ves čas jamstva, obračunanega po tej vrednosti.

LASJE SO ZELO OBČUTLJIVI!

Za pranje perila zadostuje navadno milo in praški — ali nežni, živi lasje zahtevajo posebno nego . . . z milim Elida Shampooom, kateri ne vsebuje sode. Elida Shampoo ohrani lase, jih napravi dehteče in jim daje blesteči sijaj.

UMIVAJTE GLAVO VSAK TEDEN!

ELIDA SHAMPOO

Obvestila

Banovinska podkovska šola se je preselila iz sedanjih prostorov na Poljanski cesti v banovinsko žrebčarno na Selu (Zaloška cesta).

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem XII. Ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Čehoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madžarske, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobilami, motorji in električnim tokom.

Sokolsko društvo Ljutomer ima svojo vsakoletno, širom celega Murskega polja, Medjimurja in Prekmurja znano »Sokolsko Tombolo« v nedeljo dne 22. maja. Svojim številnim obiskovalcem naznanjamo, da se nam je tudi letos, v kljub vsesplošni gospodarski krizi posrečilo obdržati in še celo močno povečati vrednost glavnih, kakor tudi število in vrednost vseh ostalih dobitkov. Po tomboli se vrši na veseljemnem prostoru sokolskega doma ljudska zabava. Zdravo!

Živinski in kramarski sejm se vrši v Polšniku v sredo pred sv. Reš. Telesom, to je dne 25. maja 1932. Vabite se vsi kupci na poset tega sejma, na katerega se vsako leto prižene veliko živine. Obenem se pripomni, da se je ta sejm prenesel iz vasi Brezovo in se bo od sedaj naprej vsako leto vršil v Polšniku. Za obilen obisk se vabite kupci in prodajalci.

Vabilo k drugemu rednemu običnemu zboru Centralnega mlekarskega društva v Ljubljani, kateri se vrši v nedeljo dne 5. junija 1932 ob 9. uri dopoldne v dvorani restavracije pri »Levu« v Ljubljani, Gosposvetska cesta. Dnevni red običajen.

Negovanje lepote

na medicinsko-kozmetični podlagi, to je nova smer, ki je zares dobra če se zato uporabljajo pripomočki, katerim z medicinske strani ni prigovora, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Za v naprej poslanih 40 Din 2. lončka brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugenu V. Feller. Stubica Donja, Elsatrg 344, Savska banovina.

Važno za zadrage in zadrugarje. V letošnjem izdanju Kmetijske Maticice izide med drugimi knjigami tudi drugi del Stiblerjevega »Zadrugištva«. Opozorjamo na to že danes vse zadrugarje s pripombo, da dobijo člani Kmetijske Maticice 4 knjige za borih Din 20— (poštnina posebej). V podrobni razprodaji so posamezne knjige mnogo dražje. Zato se prijavite takoj za člana Kmetijske Maticice pri domačem poverjeniku, če pa tega pri vas ni, pišite dopisnico Kmetijski Matici v Ljubljano, Kolodvorska ul. 7.

Zadnja nedelja maja se bo zopet razlegala vesela pesem na našem Jadranu z ladje, ki bo s tisočermi Slovenci-izletniki plavala po morju. Izlet priredi Sveta vojska ob priliki vsakoletnega romanja na Trsat. V soboto 28. maja bo vozil posebni vlak na Sušak iz Ljubljane in iz Maribora in bo sprejemal udeležence na vsaki postaji. Za polovično vožnjo po železnici in za brezplačno vožnjo z ladjo po morju je potrebna naša izkaznica. Pošljite takoj 40 Din za izkaznico ali pa pišite, da vam jo pošljemo po povzetju. Vozni red posebnega vlaka in list »Preporoč«, kjer so vsa potrebna pojasnila, vam bomo priložili zastonj. Zadnji čas za prijavo je 24. maja. Če bo mogoče še koga sprejeti po tem dnevu, bomo objavili 25. maja v »Jutru«. Naš naslov je: Sveta vojska, izletni odsek, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

Slika predočuje živahen trenutek v Skoplju, kjer so srbsko ljudstvo posetili nekateri slovenski poslanci

Pri slabem teku, slabi prebavi, se priporoča spomladansko zdravljenje zlasti s »Planinka-čajem Bahovec«, ki se pridobiva iz zdravnih alpskih zelišč. Toda pravi je samo v omotu z imenom Bahovec.

Analize (preizkušnje) zemlje v kranjskem srezu. Predavanje o rezultatih 18 analiz zemlje v okolici Kranja (Žabnica, Srakovlje, Strahinj, Pivka, Šenčur, Voklo, Trboje, Smlednik), ki se je vršilo v Kranju v salonu hotela »Jelen« dne 2. maja t. l., je bilo zelo dobro obiskano. Navzočih je bilo blizu 100 odličnih kmetovalcev iz vsega kranjskega sreza, a tudi interesentje iz kamniškega in ljubljanskega sreza. Predavatelj kmet. ref. Sustič je izčrpno pojasnil pomen analiz zemlje po najnovejših načinih ter njihovo veliko praktično vrednost za uporabo raznih gnojil. Kljub težko razumljivi tvarini so poslušalci zadostno razumeli izvajanja. Zlasti jih je zanimalo pojasnilo in praktična stran »PH«-števil pri določanju aciditete ali kislosti zemlje ter tolmačenje in uporaba tozadevnih izsledkov v praksi. Predavatelj je razdelil navzočim poizkusnikom kakor tudi vsem delegatom kmetijskih podružnic specialne tabele, prikrojene za razmere v Dravski banovini, s pomočjo katerih je mogoče skoraj docela točno izračunati vrste in količine gnojil za vsak sadež, držeč se principa o ravnih činiteljih in s tem štednje. Tabele in rezultati so velikega pomena za osnovne smernice unnega gnojenja tipičnih zemelj prizadetih okolišev. S tem predavanjem se je v kranjskem srezu zopet zaključila važna gospodarska akcija, ki bo nedvomno doprinesla k izboljšanju poljedelstva in travništva.

Knjigo »Več dobre krme!«, ki je izšla kot redna knjiga letošnje Kmetijske Matice, dobe člani lahko vnaprejš, če to izrecno sporočijo in plačajo poštnino.

Ali Vam jed ne diši? Nimate teka! Uredite želodec in čreva. Fellerjeve Elsa-pilule, 6 škatlic Din 30— in Elsa švedske kapljive 2 stekl. za Din 50—, vse z omotom in poštnino vred Vam nudi lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 344 (Savska banovina). A zoper kašelj in bolečine v prsih pravi Zagorski sok »Elsac 2 steklenici Din 50—.

Kako skrbi Anglija za svoje poljedelstvo?

Poleg svoje visoko razvite industrije, od katere živi večina angleškega prebivalstva, ima Anglija tudi visoko razvito poljedelstvo, ki proizvaja prvovrstne pridelke. Teh pridelkov pa angleški kmetje ne morejo lahko prodati, ker so dragi — kar je dobro, ima tudi visoko ceno — in zato so bili Angleži prisiljeni, da so v interesu svojega industrijskega prebivalstva dovoljevali do nedavnega prost uvoz živeža v Anglijo iz svojih kolonij, pa tudi iz tujih dežel. Ta uvoz je delal angleškemu kmetu seveda hudo konkurenco.

Angleški kmetje in veleposestniki so dolgo razmišljali o tem, kako bi si pomagali. Koncem koncev pa so spoznali, da je njihova glavna slabost v tem, da prodaja njihovih pridelkov ni organizirana.

Iz tega spoznanja se je kmalu rodil nov agrarni zakon, ki določa, da se mora za celo Anglijo ustanoviti velika prodajna organizacija, ki bo regulirala prodajo blaga in določala cene blaga po njegovi kakovosti. Po novem angleškem agrarnem zakonu posamezni gospodarji ne bodo smeli več prodajati jaje, mleka, masla itd. na svoje roke, ampak samo preko zadrug. Zadrugam daje novi zakon tudi sredstva na razpolago, da lahko vsakogar prisilijo, da mora svoje blago prodajati samo zadrugam. Na ta način upajo doseči tudi krajšo pot od pridelovalca do potrošnika, s tem pa tudi ugodnejše cene. Upajo pa tudi s strumno organizacijo izpodrinuti vsako tujo konkurenco; samo angleškim kolonijam bodo dovoljene še neke ugodnosti.

Taka organizacija bi bila krvavo potrebna tudi pri nas.

Množici v Skoplju govo riže slovenski poslanci

Naši trgovski stiki z Zadnjo Indijo

Akcijo za pridobitev novih tržišč v Zadnji Indiji, ki jo je inž. Lupša Ferdo iz Male Nedalje pokrenil na merodajnem mestu v Beogradu, vzbuja v vseh krogih pridobitnega dela pozornost in izredno zanimanje. Za dobavo novih tržišč pride v poštev osobito Siam, potem Singapur, Java, Sumatra in Burma. Za naše kmetijstvo je akcija zanimiva, ker nam obeta novo perspektivo za plasiranje nekaterih naših poljedelskih produktov, kakor vino, suho in konzervirano sadje, sadni soki, marmelade, razni siri, konzervirani in prekajeni mesni izdelki, konzervirano sočivje i. t. d.

Ministrstvo trgovine in industrije, zavod za pospeševanje zunanje trgovine stoji na stališču, da je treba akcijo brezpogojno podpreti. Potrebno pa je, da še tudi zainteresirani izvozniki od svoje strani podpro Lupšev misijo ter se z njo čim prej pogode glede dela, ki ga naj misija izvede za njihova podjetja in proizvode v zgoraj navedenih zemljah.

Premalo smo dosedaj uvaževali konzumno vrednost in gospodarske prilike pri narodih daljnega Orijenta. Vzhodni Azijati so vedno nudili veliko trgovsko polje in lepe prilike za udejstvovanje dalekovidnih podjetij. Zgodovina nas uči, da je bila še vselej dobro urejena prekomorska trgovina z bližnjim in daljnim Orijentom dobičkonosna za tiste, ki so jo pravilno gojili. Na evropskih trgih smo po večini izolirani, in ni upati, da bi v doglednem času dosegli tu večje plasiranje naših produktov. Lupševa akcija bo gotovo na podlagi njegovih v Zadnji Indiji pridobljenihkušenj v dobi dolgoletnega delovanja in na podlagi znanja jezikov, običajev in navad ter s pomočjo obstoječih prijateljskih zvez s tamkajšnjimi merodajnimi faktorji uspešna. Želeti je, da bo misija čim prej pričela s svojim delom na licu mesta. Tu naj obvelja geslo: Čas je denar! —

Smrt francoskega kralja Ludvika XV.

Francoski kralj Ludvik XV. je bil zadnji zastopnik neomejene kraljevske moči in oblasti v Franciji. Njegovo življenje je bilo ena sama nepretrgana vrsta razkošja in sijaja in na njegovem dvoru so uživali vse prijetnosti tega sveta tedanji francoski velikaši v največji meri. Konec tega vladanja pa je bil nad vse žalosten.

Dne 27. aprila l. 1774. je šel kralj Ludvik XV. na vse zgodaj na lov. Na lovu pa ga je začela nenadoma boleti glava, tako da so ga morali odpeljati domov na dvor. Tam se je zbralo okoli njegove postelje 6 zdravnikov, pet ranocelajkov in 3 lekarnarji, skupaj 14 oseb. Toda šele proti večeru so strežaji opazili na kralju neke

sumljive lise: kralj je oboletel na črnih kozah! Ko se je to razvedelo po dvoru, je vse dvorjane prevzel silen strah in nihče se ni več prav upal v kraljevo bližino. Samo njegove hčere so se izkazale kot junakinje in so cele noči prebdele pri njem. Vsi dvorjani in dvorjanke pa, ki so se še nedavno greli v kraljevi milosti, so obupano vzdihovali, kaj bo, če kralj umrje, ker so se zavedali, da bo potem tudi njihove moči in slave konec!

Med tem pa je bolezen vedno hujše razjedala kraljevo telo. Smrad v sobi je bil tako neznošen, da že nihče več ni mogel izdržati pri bolniku. Zdravniki so obupali...

Tedaj pa je nastopil trenotek, ko je šlo za kraljevo dušo. A glej: duhovniki so se branili kralja izpovedati in obhajati, dokler se javno ne spokori. Viden znak pokore naj bi bila odstranitev njegove »prijateljice« gospo Dubarry (reci: Dibari).

V svojem smrtnem strahu je kralj ubogal in šele nato je vstopil v njegovo sobo mož, ki celih 38 let ni imel na dvoru nobenega opravka: kraljevski spovednik!

Pri zaprtih vratih so dvorjani radovedno čakali, kako dolgo se bo kralj izpovedoval. Po 16 minutah so se vrata odprla in spovednik je odšel. Vse pa je kazalo na to, da kralja ni odvezal njegovih grehov. Duhovniki so zahtevali, naj se kralj javno skesa za vse svoje neštivilne grehe, in šele potem naj prejme sv. obhajilo.

Kralj se je udal tudi tej zahtevi. Ze naslednjega dne so na dvoru sprejeli nadškofa in njegovo spremstvo z vsemi častmi. Nadškof je kralju podelil zadnjo popotnico, nato pa je zbrano dvorjane nagovoril:

»Gospoda, vladar mi je naročil povedati vam, da prosi Boga za odpuščanje za vse grehe in za odpuščanje za ves slabi vzgled, ki ga je dajal svojemu narodu. Če mu bo Bog dal zopet zdravje, obljublja pokoro in obljublja, da bo olajšal usodo svojega naroda.«

10. maja leta 1774. je kralj Ludvik XV. umrl...

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA GREGORČIČEVA 4/23
Tel. 25-52. Telegram: TiskarnaMerkur

Domače delo svetla točka v krizi. V današnjem oglasnem delu opozarjamo na ponudbo tvrdke: Domača pletarska industrija. Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva ulica 2. Pletilni stroj »Regentinjac« pomeni za delavoljne novo stalno možnost mesečnega zaslužka.

Kaj napoveduje moderna »prerokinja Silvija«?

Stara stvar je, da se ljudje v slabih časih silno radi obračajo za nasvete na razne preroke vedeže, ki naj jim razodenejo »srečo«. In ker današnji časi tudi niso ravno najboljši, ni čudno, da tudi danes, zlasti v velikih mestih, raznih prerokov in vedežev obeh spolov kar mrgoli in vsi zaslužijo sijajne denarce.

Tako živi v Berlinu pod imenom »gospa Silvija« neka bivša avstrijska grofica (grofica Beck), ki uživa kot prerokinja velik sloves. Prerokovala je baje že l. 1912., ko je živela še kot grofica na Dunaju, v neki visoki družbi, kjer je bilo navzočih tudi več nadvojvod, da bosta prestolonaslednik Fran Ferdinand in njegova soproga že čez dve leti umrla; zadela ju bo ista krogla... To se je leta 1914. tudi res zgodilo!

To prerokinjo je obiskal nedavno tudi znamenit francoski pisatelj in med obema se je razvil ta-le pogovor:

»Torej vi pravite, da nas prava svetovna vojna še le čaka?«

»Svetovna vojna se je že pričela,« je rekla prerokinja.

»Kje pa?«

»Na daljnem vzhodu. Leto 1932/33 bo v svetovni zgodovini mnogo pomenilo. Po letu 1914.

nismo nič hujšega doživeli. To leto bo pretreslo vse narode. Jaz ne vidim nikjer nobenega znaka miru. Svetovna vojna se začneja v Mandžuriji. Tam vidim moža kamenitega obraza, ki prodira proti sovjetski Rusiji.«

»Povedati vam hočem pa še nekaj,« je nadaljevala prerokinja. »Nemčija bo dobila letos dve nasprotni si vladi. Nemčija se bo zvezala z Rusijo in Ameriko. Najboljše prijateljke pa bo dobila Nemčija med narodi, ki so daleč proč od Rusije. Francija bo vsled smrti nekega velikega moža mnogo izgubila. Francija si bo ohranila samo še enega zaveznika, velesile pa se bodo od Francije odmaknile.«

Tako prerokuje najmodernejša prerokinja v Berlinu...

Za ruskim lesom še med!

Naši gozdni posestniki in lesni trgovci že prav trdo čutijo silno konkurenco ruskega lesa, ki ga je na vseh svetovnih tržiščih vedno več. Kakor pa poročajo tuji listi, utegne v kratkem slediti ruskemu lesu še ruski med!

Med je za več evropskih držav jako važen pridelek. Samo Avstrija dobi na leto za med okoli 20 milijonov šilingov (160 milijonov Din). Tudi za naše čebelarje je med jako važen dohodek, ki je plačal že marsikakšen davek in

marsikatero obleko ali obutev. Vse to pa bo trpelo občutno vsled ruske konkurence, čim se bo začela uveljavljati.

Rusi so namreč ustanovili ogromne čebelarje na svojih državnih posestvih in ker je tam podnebje za »medene« rastline skoro povsod jako ugodno, upajo, da bodo lahko prodajali med v kratkem v ogromnih količinah po cenah, ki za nas ne prihajajo niti v poštev.

Drobne vesti

Poplave na Poljskem. Zaradi taljenja snega v gorah so reke pri Pinskiu na poljsko-sovjetski meji silno narasle. Blizu mesta Grodška je poplavljenih 28 vasi.

Tri smrtne obsodbe. Okrajno sodišče v Tarnopolu na Poljskem je danes obsodilo tri ukrajinske kmete zaradi umora njihovega sosedu na smrt na vešalih.

Harmonika brez tipk. Naš ameriški rojak Janez Gašperič v Calumetu v Zedinjenih državah je izdelal nove vrste harmoniko brez tipk in je nedavno preizkusil instrument pred strokovnjaki in prijatelji. Gašperič, ki je star 50 let, se je rodil v Ameriki. Starši so mu umrli, ko je bil še otrok in so ga potem sorodniki vzeli v staro domovino, kjer se je oženil v starosti 18 let in se potem vrnil v Ameriko.

E K O N O M

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA V LJUBLJANI

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa

Kolodvorska ulica števil. 7

Česa ne smemo

ako hočemo, da se dobro počutimo!

Ne smemo jesti nezadostno prekuhanih jedi.

Ne smemo požirati slabo prežvečenih jedi.

Ne smemo prehitro in preveč jesti.

Ne sme se nam jed mrziti.

Ne smemo trpeti, da nam jed neprebavljena težko leži v želodcu.

Ne smemo imeti želodčnih bolečin, zgage in krčev.

Ne sme se nam kolcat in ne sme nas napenjati.

temveč je treba, da se pobrigamo za dobro prebavo in redno stolicco, brez katerih ni dovoljne cirkulacije krvi, in spričo tega naravno tudi ne zdravja.

Ako smo nezadovoljni s prebavo in z delovanjem črevesa nam koristijo Fellerjeve »Elsae« pilule.

6 škatel 30.— dinarjev, 12 škatel Din 50.— in Elsa švedske kapljice (2 stekl. Din 50.—) in omotom in poštino vred dobavi lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzstrg 344 (Savska banovina).

Odobreno po ministrstvu za soc. politiko in narodno zdravje. Sp. št. 509 z dne 24. III. 1932.

Pozor, kmetje!

„PENIK“

Trgovina s čevlji domačega izdelka — LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 35

Vam nudi moške čevlje že od Din 115.—, golserje od Din 200.—, močne delavske od Din 80.—, ženske lahke in sportne od Din 75.— dalje, otroške čevlje po najnižjih cenah. — Izdeluje tudi po meri. Popravila se sprejemajo.

Cenj. občinstvu vjudno naznanjam, da preoblikujem vsakovrstne

slamnike in klobuke

za ceno 10-30 Din.

V zalogi imam tudi vedno najmodernejše modele od 40-110 Din. — Se priporoča

CECILIJA BRICELJ, Ljubljana, Križevniška ul. 2

Ob tržnih dnevih tudi na stojnici Vodnikov trg.

Kmetijski hranilni in posojilni dom

v Ljubljani
Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Račun pošt. hranil. št. 14.257

Brzjavaj: „KMETSKI DOM“

Telefon števil. 28-47

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5 1/2% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7% brez odbitka davka na rento Stanje vlog nad 35.000.000 dinarjev // Rezerve nad 900.000 dinarjev Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštva, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8-12 1/2, in od 3-4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8-12 1/2

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

ODPOČIJTE SI VAŠE NOGE

v naši udobni, lahki in zračni letni obutvi.

Bata

39.-

Vrsta 4441-05

49.-

Vrsta 2944-00

69.-

Vrsta 2145-09

Za deklice: Zračni, lahki platneni polčevlji s gumijastim podplatom in okusno obliko. Neobhodno potrebni za poletje.

Sandale, ki ne žulijo niti nog niti žepa. Otroške štev. 22-26 Din 39.-, štev. 27-34 Din 49.-, ženske štev. 35-38 Din 59.-, Moške štev. 39-46 Din 69.-.

Lahki in udobni ženski čevlji iz sivega platna z zaponko in elastičnim gumijastim podplatom. Za mal denar veliko zadovoljstva.

Več službe.

Trudimo se, da Vas kar najbolje postrežemo, ne samo z dobro in ceneno obutvijo, temveč skrbimo, da Vas postrežemo popolno in ceneno tudi z ostalimi potrebščinami za Vašo obutev in Vaše noge.

V vseh naših prodajalnah dobite dobre in cenene nogavice. Moške Din 5.-, ženske Din 9.-

Opeko in strešnike

vseh vrst, za sidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

ILOVAC

dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

»EKONOM« LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

I. SLANOVIC

splošno ključavničarstvo

Ljubljana
Gajeva ulica 2

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specijalno za delikatesna in slaščičarska namizna in izložbena stojala iz medenine ali železno ponikljana

Oglašajte v „Kmetem listu“!

Nov poklic

za dame in gospode z ureditvijo strojnega pletilstva doma. — Zajamčen zaslužek okoli 1500 Din mesečno, ker odjemljemo naplato blago, plačamo delo za pletenje in dobavimo prejo za predelovanje. Pišite še danes po brezplačne prospekte na:

Domača pletarska industrija štev. 87,
JOSIP KALIS
MARIBOR
Trubarjeva ulica 8.

Preden oddaste soboslikarska, plesarska dela, zahtevajte našo ponudbo. Najmodernejši soboslikarski vzorci so vedno na razpolago. Solidna in točna izvršitev z večletno garancijo.

STONE MALGAJ

družba z o. z., stavbeni in pohištveni pleskar in ličar, sobo- in črkoslikar,
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica, štev. 6.

Ure za birmo prodaja najceneje

Ivan Pakiž
Ljubljana
Pred Škofljo 15

Posojila brezobrestna

za odkup zemljiškopravniškega dolga in nakup posestva podeljuje: „Zadruga“, Ljubljana.
Poštni predal 307. Iščo potnike!

VSAK

zaveden kmet bi moral čitati naš list!

Pozor, novosti! ČEVLIJARJI!

Patent Peta neprekosljiv za pritrditev usnja na lesenih petah. Strokovnjaško preiskušeno. Dobiva se pri tvrdki

JAKOB FLIGL, DEDICI, LJUBLJANA
kleparska - vodovodna instalacija

Gregorčičeva ul. 5 — Tel. 3353 — Rimska c. 2

ŽENE, nič strahu!

POMOČ

pri motnjah in izostanku mesečnega perila vam v teku ene ure prinese samo »Vigic dr. Heryja.« Vigic učinkuje zajamčeno pri vsaki ženi tudi v zastarelih in težkih primerih. Za tisoči žen so ga uporabljali z uspehom in vselej jim je vrnil mir in veselje do življenja. Uspeh zajamčen brez prekinitve poklicnega posla. Zdravju ne škoduje. Samo temu sredstvu se boste lahko zahvalili za svoj mir. Ne hvalimo preko mere; poklonite nam svoje zaupanje, da vam vrnemo mir. Strokovnjaki so ga nazvali edino uteho žene. Pozor! Samo »Vigic dr. Heryja!« — Cena Din 70.—, močnejši Din 130.—, posebno močan za zastarele motnje in krepak telesni ustroj Din 200.— in 250.—. Uspeh zajamčen, sicer se znesek vrne! Na tisoče zahval za gotov in hiter uspeh. Sredstvo ne odreče niti v najtežjih primerih, deluje naravnost žudežno. Diskretno po pošti za vnaprej poslani znesek (v dopise) ga razpošilja samo:

Strokovni ordinacijski laboratorij »Alde-Havelka«, Praga-Vinogradi, Slezska 116 - odd. K.
Poštni predal 28, Češkoslovaška.

Strokovni sveti brezplačno!

Najboljša domača modra galica

je znamke

»Zorka«

ker je zajamčeno 98/99% in se producira pod državnim nadzorstvom
Zaloga za Dravsko banovino pri „Ekonom“, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7